

С.В. ВАСИЛЬЧАК,

д.е.н., професор, Львівський державний університет внутрішніх справ

О.В. ФУРСІНА,

к.е.н., ст. викладач, Львівський інститут економіки і туризму

О.М. ВІВЧАРУК,

к.е.н., в.о. доцента, Львівський інститут економіки і туризму

Механізми формування економічної безпеки підприємств готельного бізнесу на основі маркетингових інструментів

У статті викладено механізм забезпечення економічної безпеки підприємств готельного бізнесу, який складається із 3-х блоків, а саме: загальнотеоретичних засад, формування практичних передумов та практична реалізація заходів забезпечення системи економічної безпеки підприємства готельного бізнесу. Досліджено внутрішні та зовнішні чинники загроз економічній безпеці підприємств готельного бізнесу. Визначено основні інструменти забезпечення економічної безпеки готельного підприємства.

Ключові слова: маркетинг, економічна безпека підприємств, готельний бізнес, інструменти.

С. В. ВАСИЛЬЧАК,

д.э.н., профессор, Львовский государственный университет внутренних дел

О. В. ФУРСИН,

к.э.н., ст. преподаватель, Львовский институт экономики и туризма

О. Н. ВИВЧАРУК,

к.э.н., и.о. доцента, Львовский институт экономики и туризма

Механизмы формирования экономической безопасности предприятий гостиничного бизнеса на основе маркетинговых инструментов

В статье изложен механизм обеспечения экономической безопасности предприятий гостиничного бизнеса, который состоит из 3-х блоков, а именно: общетеоретических основ, формирование практических предпосылок и практическая реализация мер по обеспечению системы экономической безопасности предприятия гостиничного бизнеса. Исследованы внутренние и внешние факторы угроз экономической безопасности предприятий гостиничного бизнеса. Определены основные инструменты обеспечения экономической безопасности гостиничного предприятия.

Ключевые слова: маркетинг, экономическая безопасность предприятий, гостиничный бизнес, инструменты.

S. VASYLCHAK,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Lviv state University of Internal Affairs

O. FURSINA,

Ph.D., Art. Teacher, Lviv Institute of Economics and Tourism

O. VIVCHARUK,

Ph.D., acting director assistant professor, Lviv Institute of Economics and Tourism

Mechanisms of formation of economic security of hotel business enterprises on the basis of marketing tools

The article provides a mechanism for providing economic safety of hotel business enterprises consisting of 3 blocks, namely: general theoretical principles, formation of practical prerequisites and practical implementation of measures for ensuring the system of economic security of the hotel business enterprise. The internal and external factors of threats to the economic security of hotel business enterprises are investigated. The main tools of ensuring the economic safety of the hotel company are determined.

Key words: marketing, economic security of enterprises, hotel business, tools.

Постановка проблеми. Одним з найбільш важливих завдань, що стоять перед готельними підприємствами, є забезпечення економічної безпеки. Зокрема це важливо в тих господарюючих суб'єктів, які мають проблеми із просуванням готельних послуг (їх реалізації) та не за-

ймаються рекламою і промоцією. Необхідність забезпечення в таких підприємствах економічної безпеки та одночасно економічної ефективності діяльності полягає у вдосконаленні маркетингових методів управління та застосування маркетингових технологій в контексті забезпечення конкурентоспроможності готельних послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню механізмів формування економічної безпеки підприємств готельного бізнесу на основі маркетингових інструментів присвячені праці зарубіжних та вітчизняних вчених: Д. Бодді, В. Бахотського, А. Вайсмана, Ф. Котлера, Ж.–Ж. Ламбена, А. Томпсона, А. Стрікланда. Однак, в сучасних умовах певні питання механізмів формування економічної безпеки підприємств готельного бізнесу на основі маркетингових інструментів залишаються далекими від вирішення, що робить актуальним потребу подальших досліджень цієї сфери.

Метою статті є дослідження механізмів формування економічної безпеки підприємств готельного бізнесу на основі маркетингових інструментів.

Виклад основного матеріалу. В час трансформаційних процесів у державі, коли формується основне нормативно-правове законодавство діяльності суб'єктів господарювання, з'являються фактори багато з яких набувають

негативного змісту (рейдерські захвати бізнесу, зниження інвестиційного клімату та конкурентоспроможності вітчизняних суб'єктів господарювання, наростання рівня криміналізації, збільшення проявів корупції в національній економіці тощо.), як наслідок виникає потреба у підвищенні економічної безпеки із сторони держави.

Заперечливе фінансово-економічне становище значної кількості суб'єктів господарювання, яке погіршується через відсутність налагоджених систем логістики і інфраструктури готельного бізнесу, постійно невдалими реформами і відсутністю прийнятної державної допомоги, актуалізує реальну необхідність утворення функціональних для нашого середовища організаційно-економічних механізмів, котрі б функціонували на основі новітніх маркетингових інструментів фінансового захисту суб'єктів готельного бізнесу із метою задіяння:

- внутрішнього ресурсу;
- нарощення ринкової вартості готельних комплексів;
- підвищення конкурентоспроможності;
- піднесення бізнесу у майбутньому періоді.

Основні організаційно-функціональні задачі, які необхідно вирішувати за допомогою організаційно-економічного механізму системи економічної безпеки на базі маркетингових інструментів зображено на рис 1. Однак, ми вважаємо, що він потребує значної конкретизації із

Рисунк 1. Організаційно-економічний механізм формування економічної безпеки суб'єктів готельного бізнесу на основі маркетингових інструментів

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

врахуванням впливу різного роду факторів внутрішнього і зовнішнього середовища механізмів нейтралізації і керування ризиками фінансово-економічної діяльності.

Беззаперечно, організаційно-економічний механізм системи економічної безпеки суб'єктів готельного бізнесу на основі маркетингових інструментів є надзвичайно комплексним та масштабним, а відтак повинен включати складові, котрі за своєю основою сутністю мають вагоме значення як для розвитку готельного бізнесу, так і для розвитку усього суспільства. Нами мається на увазі, екологічна та інноваційна складові, котрі повинні відобразитися у організаційно-економічному механізмі системи економічної безпеки суб'єктів готельного бізнесу, так як без них не буде комплексності на багатьох рівнях захисту і мінімізації впливу екзогенних і ендогенних ризиків. Як відзначають експерти, держава, що у змозі стратегічно вирішити проблеми інноваційної безпеки у сфері готельного бізнесу формує основу для власного економічного розвитку у довгостроковій перспективі.

Для ефективного забезпечення системи економічної безпеки підприємств готельного біз-

несу необхідно використовувати системний підхід, котрий передбачає комплексне врахування умов і чинників їх діяльності. Враховуючи запропоноване можливо розглядати наступний, більш комплексний механізм забезпечення економічної безпеки готельних підприємств (рис. 2).

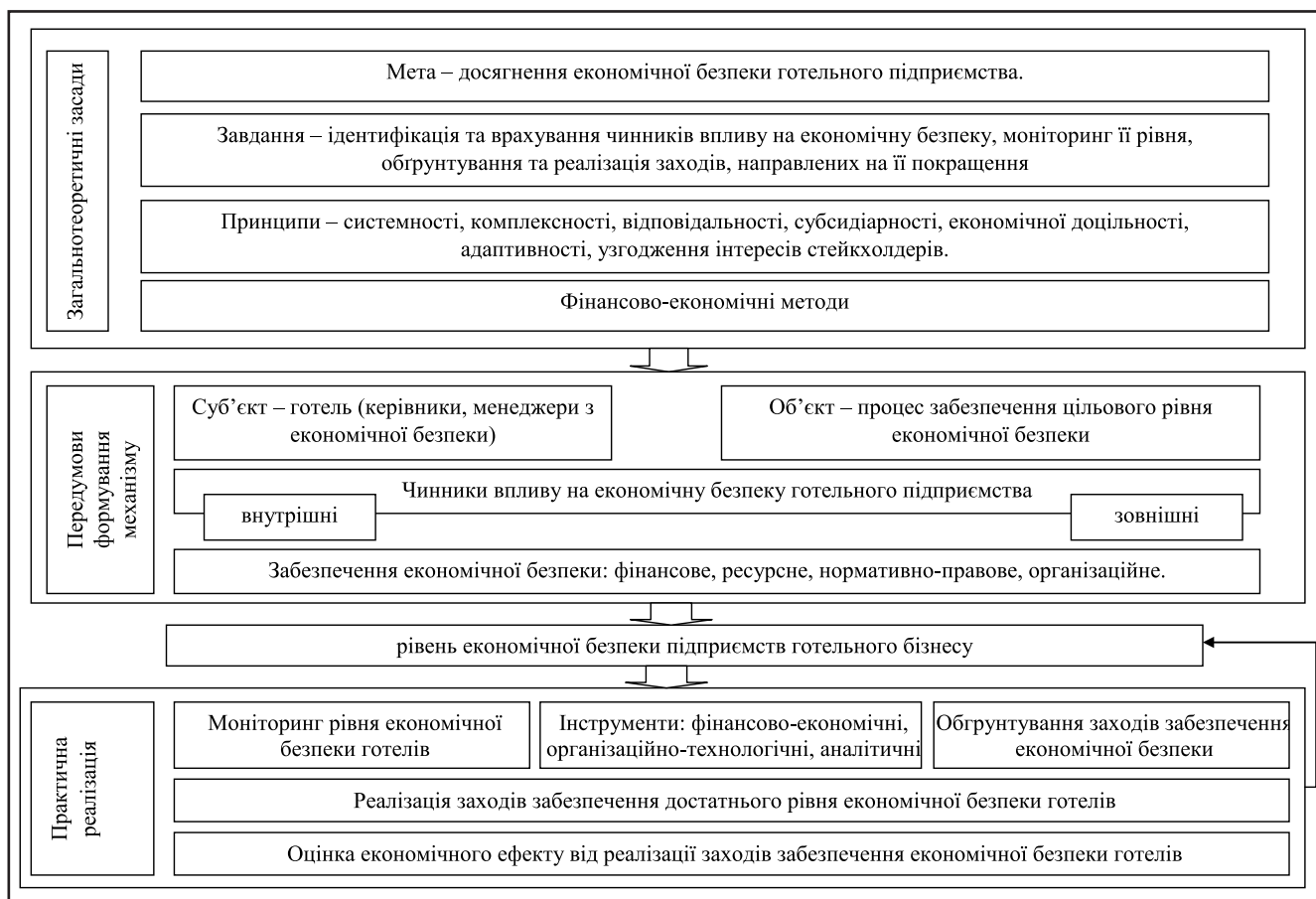
Структурно даний механізм складається із 3 блоків:

- формування загальнотеоретичних засад;
- формування практичних передумов;
- практична реалізація заходів забезпечення економічної безпеки підприємств готельного бізнесу.

Перший етап визначає мету, завдання, принципи і методи формування механізму.

Метою запропонованого механізму є забезпечення цільового рівня економічної безпеки готельних підприємств, який надасть підприємствам, з одного боку, можливість формування необхідного її рівня, а з іншого – дозволить досягнути економічної ефективності та розвитку.

Найважливішими завданнями сформованого механізму забезпечення економічної безпеки, виконання яких дозволить реалізувати його

Рисунки 2. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств готельного бізнесу

функції, є: ідентифікація чинників впливу на економічну безпеку готельного підприємства, моніторинг її рівня, обґрунтування та реалізація заходів щодо забезпечення цільового рівня безпеки, визначення ефективності заходів з метою коригування управлінських дій.

У характеристиці основних елементів (складових) механізму забезпечення економічної безпеки готельних підприємств необхідно враховувати принципи управління економічною безпекою того чи іншого суб'єкта господарювання, його цілі та фінансові ресурси.

Основу механізму складають базові принципи забезпечення економічної безпеки. Принцип (лат. *principium* – начало, основа) – це твердження, яке сприймається як головне, важливе, суттєве, невідмінне або, принаймні, бажане [2]. При характеристиці різноманітних систем принципи відображають ті суттєві характеристики, що відповідають за правильне функціонування системи, без яких вона не виконувала б свого призначення.

На другому етапі формування механізму визначаються практичні передумови. Суб'єктом визначено готельне підприємство в особі його керівників та менеджерів з економічної безпеки, а об'єктом є процес забезпечення цільового рівня економічної безпеки.

Сформований механізм є відкритою, динамічною системою, що враховує сукупність внутрішніх і зовнішніх чинників впливу на економічну безпеку.

До внутрішніх чинників загроз за результатами досліджень автора віднесено такі: людські, управлінські, техніко технологічні, форс мажорні, ресурсні, а до зовнішніх – ринкові, стейкхолдерські, владні, природні, інфраструктурні. Крім того, на рівень економічної безпеки готельних підприємств впливає уся сукупність чинників, що має вплив на його діяльність загалом.

Важливими складовими механізму забезпечення економічної безпеки є фінансове (наявність необхідного обсягу коштів для проведення заходів забезпечення економічної безпеки), інформаційне (наявність інформаційно комунікаційних засобів для вчасного і повного отримання інформації), кадрове (наявність персоналу відповідної кваліфікації та компетенції), нормативно правове (наявність регламентів, інструкцій, наказів, законів, що регулюють управління ЕБ на підприємстві та в державі), організаційне (відповідність організаційної

структури потребам забезпечення цільового рівня економічної безпеки) забезпечення.

На третьому етапі відбувається практична реалізація механізму забезпечення економічної безпеки шляхом застосування відповідних інструментів, які є його ключовими елементами. Класифікація інструментів забезпечення може здійснюватись за багатьма ознаками. Для реалізації сформованого механізму важливим є поділ інструментів за змістом (напрямом, характером впливу на об'єкт) та часовою ознакою.

За змістом інструменти забезпечення економічної безпеки готельного підприємства виділено такі:

- фінансово економічні (спрямовані на оперативне покращення фінансових показників діяльності підприємства готельного бізнесу за рахунок оптимізації цінової політики, покращення використання фінансових ресурсів, скорочення витрат, інкасації дебіторської заборгованості, оптимізації руху грошових потоків тощо);

- організаційно технологічні (спрямовані на підвищення ефективності використання наявних ресурсів за рахунок організаційних впливів (оптимізації технологічних процесів, удосконалення оргструктури, зміни кадрової політики тощо).

- аналітичні (спрямовані на попередження реалізації ризиків шляхом постійного моніторингу показників діяльності готельних підприємств).

За часовим спрямуванням впливу інструменти поділяються на превентивні (ті, які вживаються до настання події, що негативно впливає на економічну безпеку готельних підприємств та має на меті її недопущення) та реактивні (ті, які здійснюються після настання події, що негативно вплинула на рівень економічної безпеки готельних підприємств, та метою яких є ліквідація наслідків такої події).

Висновки

Реалізація відповідних заходів, що знаходяться в межах зазначених інструментів, здійснюється з урахуванням результатів моніторингу ключових показників діяльності і приводить до отримання готельними підприємствами економічного ефекту.

Також, механізм економічної безпеки повинен віддзеркалювати цільові показники досягнення стратегічної рівноваги, що включатиме виробничу стійкість, ринкові важелі досягнення конкурентоздатності готельних послуг на вітчизняних та зовнішніх ринках готельних послуг, реалізацію соціально-економічної складової, що базуються на захисті

розвитку готельного сектору національної економіки, ефективну державну підтримку готельного бізнесу як пріоритетної галузі національної економіки, інноваційно-інвестиційне забезпечення, ефективне використання трудового потенціалу тощо.

Список використаних джерел

1. Бодді Д. Основи менеджменту. – СПб.: Пітер, 2002. – С. 174.
2. Бухалков М. Маркетинг. Підручник. – М: Маркетинг, 2005.
3. Вайсман А. Стратегія менеджменту: 5 кроків до успіху. Пер. з нім. – М.: АТ Інтерексперт, 2003.

4. Дібб С., Симкін Л., Бредлі Дж. Практичне керівництво по маркетинговому плануванню. – СПб.: Пітер, 2001. – 256 с.

5. Завгородня О.О., Ямпільська Д.О. Маркетингове планування. – СПб.: Пітер, 2002. – 352 с.

6. Котлер Ф. Основи маркетингу: Пер. з англ. – М.: «Ростінтер», 2006.

7. Ламбен Жан-Жак. Стратегічний маркетинг. Санкт-Петербург, Наука, 2006.

8. Томпсон А.А., Стрікланд А. Дж. Стратегічний менеджмент: Мистецтво розробки та реалізації стратегії: Підручник для вузів / Пер. з англ. Під ред. Л.Г. Зайцевої, М.І. Соколовою. – М.: Банки і біржі, ЮНИТИ, 2009.

УДК 316.42

О.І. ВОЛОТ,

к.е.н., доцент, Чернігівський національний технологічний університет

Генеза наукової думки у становленні теоретичних засад інформаційного суспільства

В статті розглянуто сутність підходів до визначення поняття «інформаційне суспільство», наведено основні індикатори, за якими можна характеризувати процес становлення інформаційного суспільства.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, постіндустріальне суспільство, інформаційне суспільство, інформація, знання.

Е.І. ВОЛОТ,

к.э.н., доцент, Черниговский национальный технологический университет

Генезис научной мысли в становлении теоретических основ информационного общества

В статье рассмотрены сущность подходов к определению понятия «информационное общество», приведены основные индикаторы, по которым можно охарактеризовать процесс становления информационного общества.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, постиндустриальное общество, информационное общество, информация, знания.

O. VOLOT,

Ph.D., Associate Professor of Accountancy
Chernihiv National University of Technology

Genesis of scientific thought in the formation of the theoretical foundations of the information society

The article discusses the essence of approaches to the definition of the concept of «information society», provides the main indicators that can characterize the process of formation of the information society.

Key words: information and communication technology, post-industrial society, information society, information, knowledge.

Постановка проблеми. Найважливішою відмінною рисою розвитку цивілізації в ХХІ ст., безумовно, є процес все більшої глобалізації суспільства. Він обумовлений, перш за все, глобалізацією

світового інформаційного простору, яке в останні роки стрімко перетворюється в результаті розвитку і поширення засобів інформатики і нових інформаційних технологій. Процеси інформати-